

Motion till riksdagen 2018/19:122

av **Jonas Millard m.fl. (SD)**

Ett modernare valsysteem med åtgärder mot valfusk och stärkt valhemlighet

---

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Motivering.....	2
Gemensamma valsedlar.....	2
Maskinell avläsning av valsedlar.....	3
Tydliga krav på att kunna identifiera sig i vallokalen och vid budröstning	3

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett system med gemensamma valsedlar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till maskinell avläsning av valsedlar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda tydligare krav på id-kontroller i anslutning till de allmänna valen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett land där befolkningens medvetenhet om demokratiska fri- och rättigheter kan betraktas som relativt hög.

Det är också tack vare vår demokratiska historia, tillsammans med vår befolknings politiska medvetenhet, sett ur internationellt perspektiv som vi kan stoltsera med ett så högt valdeltagande.

Ett känt faktum är dock att det återkommande har förekommit valfusk. I närtid finns det exempel på övertramp som varit så stora att det t.o.m. lett till nyval. Ett vanligt förekommande fusk är att valsedlar försvinner eller att valsedlar från ett parti placeras ovanpå ett annat partis valsedlar. Det finns också exempel på hur brevbärare slängt valsedlar och valmaterial i protest för att de inte sympatiserar med innehållet. Nuvarande valsystem bör därför ändras i syfte att både stärka valhemligheten genom att införa gemensamma valsedlar samt införa maskinell avläsning av dessa.

Gemensamma valsedlar

Mycket av dagens valfusk skulle kunna åtgärdas ganska enkelt genom att alla partier som sitter i Sveriges riksdag delar på en gemensam valsedel. Möjligheten som finns idag, att rösta på vem man vill av partiets kandidater, kan kvarstå genom att exempelvis upplåta valsedelns baksida till detta.

Konstitutionsutskottet har vid flera tidigare tillfällen behandlat förslag om att på olika sätt utreda och införa ett system med gemensamma valsedlar och vid varje tillfälle har utskottet i bred majoritet beslutat att avslå sådana förslag med motivering om att inte föregripa pågående utredningar.

Faktum är dock att dessa utredningar inte ens utrett frågan om gemensamma valsedlar utan kommit med förslag på helt andra lösningar, som dessutom mött omfattande kritik. Ett sådant exempel är förslaget från utredningen Snabbare omval med förstärkt skydd för valhemligheten, där det föreslogs att valsedlarna skulle finnas avskärmade i själva valbåsen. Ett sådant förfarande skulle med största sannolikhet leda till ökat valfusk, eftersom det då skulle bli ännu enklare än idag att, i skydd av valskärmen och med liten risk för upptäckt, kunna stjäla ett politiskt partis valsedlar.

Varför tidigare utredningar inte övervägt att utreda gemensamma valsedlar är svårt att svara på. Utredningsdirektiven har som regel varit skrivna på ett sådant sätt att detta hade vart möjligt, om utredarna så hade önskat.

Gemensamma valsedlar skulle dessutom helt ta bort problemet med att människor känner sig övervakade då de ska ta med sig valsedlar från bordet i vallokalen till valbåset, eftersom samma valsedel skulle gälla för samtliga partier.

Detta skulle bidra till förstärkt valhemlighet och minskat valfusk. Utöver detta finns också miljövinster med förslaget, då ett betydligt färre antal valsedlar skulle behöva tryckas och betydligt färre antal mil behöver köras på vägarna för att distribuera dessa. Några kända negativa effekter finns däremot inte och regeringen bör därför utreda hur ett system med gemensamma valsedlar kan införas till de allmänna valen 2022.

Maskinell avläsning av valsedlar

Nuvarande ordning innebär att valsedlarna räknas manuellt för hand. Det är också ett system som är föråldrat och framförallt osäkert. Ett betydligt bättre och säkrare förfarande torde vara att valsedlarna avläses maskinellt, genom att väljaren helt enkelt matar in sin sedel i en maskin som läser av den direkt i vallokalen. Den som röstat borde också kunna få en bekräftelse på skärmen, eller på ett kvitto som bekräftar att rösten är mottagen, och eventuellt också vilket parti rösten registrerats för så att den röstande kan verifiera att den avlagda rösten är korrekt.

Tekniken för att göra detta är knappast särskilt komplicerad och sannolikt relativt billig. Framförallt är den betydligt säkrare än med nuvarande system. Det skulle också medföra att processen med att räkna fram det preliminära valresultatet samt personkryss skulle bli långt mycket snabbare och effektivare, samtidigt som den slutliga kontrollräkningen även fortsättningsvis bör genomföras manuellt för hand.

Det ska också betonas att detta inte bör vara ett uppkopplat system, då ett sådant alltid medför ökade risker för intrång och påverkan utifrån. Sverigedemokraterna vill därför att regeringen utreder hur ett system med maskinell avläsning av valsedlar kan utformas och implementeras, så det kan användas till de allmänna valen 2022.

Tydliga krav på att kunna identifiera sig i vallokalen och vid budröstning

Idag är det möjligt att rösta utan att legitimera sig, exempelvis genom att en annan person, s.k. intygsperson intygar den röstandes identitet. Sverigedemokraterna vill att kravet på att kunna legitimera sig blir absolut. Även om det i ett mycket fåtal fall kan medföra att personer som tex dagarna innan valet blivit bestulna på alla sina id-handlingar inte kan rösta, menar vi att fördelarna totalt sätt överväger nackdelarna.

Systemet med intygspersoner kan allt för enkelt utnyttjas och vid flera tillfällen har det hänt att personer som kommer till sin vallokal för att rösta redan är avprickade i röstlängden. Detta kan bero på såväl slarv som fusk. Oavsett vilka orsaker som ligger bakom medför detta stora konsekvenser för den enskilde. Genom införandet av obligatoriska id-kontroller samt avskaffande av intygspersoner skulle det dock vara möjligt att införa digital avläsning så att även röstlängden avprickas maskinellt, vilket sannolikt helt skulle åtgärda problemet med felaktigt avprickade personer.

Systemet med budröster fyller ett viktigt syfte, främst för personer som på grund av ålder eller sjukdom inte kan ta sig till vallokalen för att avlägga sin röst. För

Sverigedemokraterna är det helt centralt att även dessa människor fortsatt har möjlighet att använda sina demokratiska rättigheter. Samtidigt är det viktigt att systemet inte kan utnyttjas av dem som motarbetar desamma.

Regeringen bör därför utreda hur ett absolut identifikationskrav enligt ovan kan införas och implementeras till de allmänna valen 2022 samt hur systemet med budröstning kan bli mer motståndskraftigt mot missbruk och fusk, samtidigt som det säkerställs att personer som på grund av exempelvis ålder eller sjukdom kan använda det, så att deras demokratiska rättigheter att rösta inte på något sätt urholkas.

Jonas Millard (SD)

Matheus Enholm (SD)

Mikael Strandman (SD)

Fredrik Lindahl (SD)

Lars Andersson (SD)